

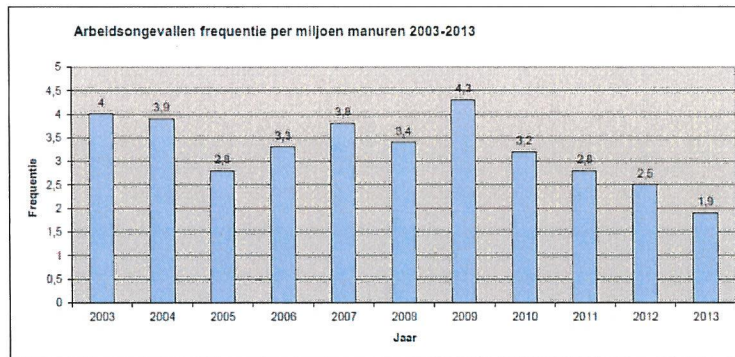
Veiligheids- en gezondheidsbulletin

Nummer 05/14 / 8 oktober 2014

Analyse op de gemeenschappelijke achterliggende oorzaken van de gemelde *ernstige* arbeidsongevallen uit 2013

Arbeidsongevallenfrequentie 2003 – 2013:

In onderstaande grafiek wordt een overzicht gegeven van de arbeidsongevallen-frequentie over de periode 2003 -2013.

Toelichting:

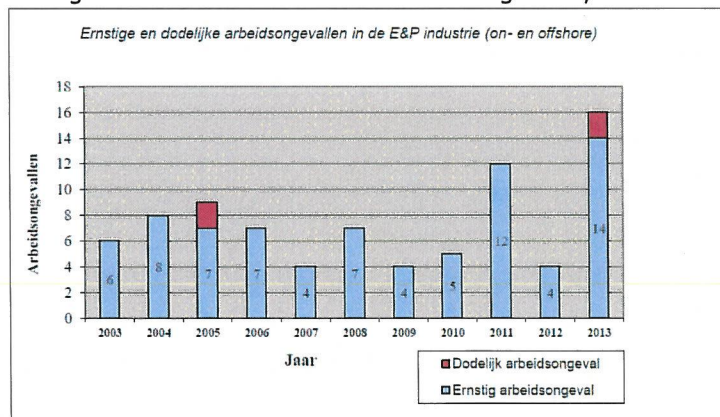
Totaal aantal arbeidsongevallen: Lost Time Accidents (LTA) + Dodelijk + Restricted Work Cases (RWC).

Lost Time Accidents (LTA): Arbeidsongevallen die geleid hebben tot verzuim.

Restricted Work Cases (RWC): Arbeidsongevallen die geleid hebben tot (tijdelijk) vervangend werk.

De laatste tien jaar schommelt de frequentie van arbeidsongevallen rond de 3,3 per miljoen manuren. De laatste vijf jaar laat een duidelijke neergaande trend zien naar 1,9 arbeidsongevallen per miljoen manuren in 2013. Dit is het laagste percentage ooit gemeten in de olie- en gaswinningsindustrie in Nederland. Ook in vergelijking met andere bedrijfstakken is dit een uitstekende score. Het aantal arbeidsongevallen is eveneens gedaald (van 46 in 2012 naar 39 in 2013) terwijl het aantal gewerkte manuren zijn gestegen; de frequentie van arbeidsongevallen neemt hierdoor sterk af.

Ondanks deze lage frequentie en het feit dat het totaal aantal ongevallen lager is dan voorgaande jaren, is er sinds 2010 sprake van een sterk opwaartse trend in het aantal **ernstige** arbeidsongevallen zie hiervoor onderstaande grafiek;

De grafiek toont de absolute aantallen ernstige en dodelijke arbeidsongevallen in de E&P industrie (on- en offshore), eveneens over de periode 2003 -2013. In 2013 heeft zich offshore een ongeval voorgedaan met dodelijke afloop. Hierbij waren twee doden en een zwaargewonde te betreuren.

Analyse naar *gemeenschappelijke* achterliggende oorzaken:

Uit analyse door SodM, naar de achterliggende oorzaken van verschillende ernstige ongelukken die in 2013 hebben plaatsgevonden, komen de volgende *gemeenschappelijke* oorzaken naar voren:

- onvoldoende risicobewustzijn c.q. 'veiligheidsrisico-perceptie':
 - gevaren worden onvoldoende onderkend tijdens werkzaamheden;
 - onderschatting van de optredende risico's bij routinematig werk;
 - men is onvoldoende alert bij wijziging van werkplannen of personeel;
 - men is zich onvoldoende bewust van de omgeving c.q. (veranderde) werkplekomstandigheden ('situational awareness');
- te routinematig omgaan met werkvergunningen en TRA's ('work permit management');
- onbekendheid met geldende instructies en procedures;
- te weinig toezicht op de werkzaamheden (op alle niveaus, zowel in het veld als op kantoor).

Verder blijkt dat in bijna alle gevallen het slachtoffer in dienst is van een (onder)aannemer.

Resultaten eerdere analyses:

Bij de afronding van het inspectieproject 'Werkvergunningen' is eind 2012 eveneens een analyse op de ernstige arbeidsongevallen uitgevoerd over de periode 2001-2011. Een scherpe stijging in het aantal ernstige arbeidsongevallen in het jaar 2011 was zichtbaar. Deze stijging heeft zich in 2013 doorgezet, na een (tijdelijke) vermindering van het aantal ernstige arbeidsongevallen in 2012. De *gemeenschappelijke* oorzaken uit analyses in onder andere 2007 en 2012 waren van gelijkwaardige aard als uit de recente analyse bovengenoemd, daarbij aangevuld met de volgende (andere) *gemeenschappelijke* oorzaken:

- 'Commitment' c.q. 'ownership' vs 'complacency';
- 'Training & competentie' (kennis, kunde en expertise);
- Onvoldoende lering trekken uit c.q. opvolging van voorvallen en bijna-ongevallen (industrie-breed);
- Cultuur (binnen de organisatie);
- Communicatie;
- Markering c.q. visualisering van gevaren.

Eind 2012 heeft SodM de bevindingen van deze analyse op de ernstige arbeidsongevallen middels een presentatie aan de doelgroep, het HSE-comité van Nogepe, gecommuniceerd. De belangrijkste aanbeveling van SodM destijds aan de industrie was om de Nogepe-werkgroep 'werkvergunningen' te reactiveren met het doel om verbetermogelijkheden te identificeren.

De afgelopen jaren ziet SodM dat veel mijnondernemingen de 'soft skills' van hun personeel positief proberen te beïnvloeden door o.a. het organiseren van cultuur- en gedragsprogramma's, zoals bijvoorbeeld 'Leadership in Health and Safety', 'Hearts and Minds', 'Safety in the Backbone', 'Think Incident Free' en 'Goal Zero'.

Ook de ontwikkeling van het digitale platform 'HSELife Unio' is een enorme stap in de ontwikkeling van uniforme HSE-informatie voor de olie- en gasindustrie. Vrijwel alle mijnondernemingen **en** hun aannemers hebben zich aangesloten bij dit initiatief. Uniformiteit op het gebied van HSE is van groot belang, gezien de mijnondernemingen vaak gebruik maken van dezelfde (onder)aannemers. Dit initiatief heeft mede bijgedragen tot een verdere harmonisering van de algemene HSE-regels binnen de olie- en gasindustrie.

De ontwikkeling van de diverse cultuur/gedragsbeïnvloedingsprogramma's en harmonisering hebben echter de eerder geconstateerde *gemeenschappelijke* oorzaken van ongevallen nog niet afdoende weggenomen: het aantal ernstige ongevallen daalt niet, in 2011 en 2013 heeft er juist een (sterke) stijging plaatsgevonden.

Advies aan de industrie:

SodM wil de industrie adviseren om maatregelen te identificeren om bovenstaande analysebevindingen binnen hun zorgsysteem te adresseren. SodM ziet daarbij drie acties:

1. Het heractiveren van de werkgroep 'werkvergunningen' in Nogepe-verband.
2. Het breder delen van de resultaten van incidentenonderzoek, niet alleen binnen de eigen onderneming, maar ook juist industrie-breed (HSELife Unio biedt hier een uitstekend platform voor).
3. Het integreren van de industriebrede veiligheidsissues en "lessons learned" in de bestaande cultuur/gedragsbeïnvloedingsprogramma's. Onderzoek hierbij hoe deze programma's de geconstateerde gemeenschappelijke oorzaken van ernstige ongevallen beter kunnen adresseren zodat ook een daling in ernstige ongevallen wordt bewerkstelligd.